

Pregledi potrošnje u Poljskoj: Prve lekcije i izazovi

Wojciech Paczyński
Sektor za politiku rashoda, Ministarstvo finansija
OECD-ov 11. godišnji sastanak viših budžetskih
zvaničnika zemalja Centralne, Istočne i Jugoistočne
Evrope
Varšava, 21. maj 2015. godine

12 Świeżokrzepa 01,
00-916 Warsaw
tel.: +48 22 123 45 67
fax: +48 22 123 45 67
www.mf.gov.pl

Sadržaj

- Uvod
- Ciljevi i organizacija obavljanja pregleda potrošnje
- Prve lekcije sprovedenih pilot pregleda potrošnje
- Izazovi i pitanja za naredni period

Uvod i sadržaj

- Konceptualni rad na sprovođenju pregleda potrošnje od ~2010
- Budžet za 2015. godinu – prvi prema novim pravilima rashoda
 - Fiksni nominalni gornji nivoi potrošnje za državni budžet
- Potražnja za formiranjem alatki kojima se pomaže kod prioritizacije rashoda
 - Uloga za preglede potrošnje
- Odluka da se unapredi kapacitet u MF i sprovedu pregledi potrošnje (početkom 2014. godine)
- Reorganizacija MF: jula 2014. godine je formiran Sektor za politiku rashoda
- Sprovođenje prvih pilot aktivnosti je započelo krajem 2014. / početkom 2015. godine

Ciljevi

- Doneta je odluka da se započne od pregleda potrošnje koji se odnose na **vrednost za uloženi novac** – posmatranje **dobiti na osnovu učinkovitosti** [više izlaznih rezultata / krajnjih rezultata za isti nivo potrošnje], a ne ušteda
 - Takva fiskalna situacija se uopšteno posmatra blagonaklonije
 - Kod ostalih ministara se posmatra provodljivijom opcijom radi izgradnje podrške za usvajanje instrumenta
 - Napomena – potencijalno je izazovnije za sprovođenje:
 - teže je operacionalizovati ciljeve
 - teže je osigurati punu uključenost resornih ministarstava

Organizacija

- Trenutno ministar finansija, a ne premijer, postavlja / inicira sprovođenje pregleda potrošnje
- Sektor za politiku rashoda – ključna uloga, pripremanje nacrtu liste tema koje trebaju da budu pokrivene sprovođenjem pregleda potrošnje, kao i pripremanje nacrtu projektnog zadatka
- Institucionalna postavka:
 - Upravni odbor (politički nivo)
 - Radna grupa (operativni nivo)

Upravni odbor

- Sastav
 - zamenik ministra finansija
 - državni (zamenik) sekretar Kabineta premijera
 - zamenik ministra – relevantno ministarstvo
 - i sekretar: zamenik direktora Sektora za politiku rashoda Ministarstva finansija
- Zadaci:
 - usvajanje projektnog zadatka
 - usvajanje izveštaja / zahteva za sprovođenje izmena
 - prihvatanje preporuka ili usvajanje sopstvenih preporuka
 - prosleđivanje preporuka ministru finansija

Radna grupa

- Sastav:
 - zaposleni MF – u najvećoj meri iz Sektora za rashodnu politiku
 - zaposleni relevantnog ministarstva / institucija
 - moguće uključivanje zaposlenih iz Kabineta premijera
- Uloga
 - sprovođenje pregleda potrošnje, pisanje izveštaja
 - u slučaju fundamentalnih neslaganja: pripremanje liste razlika i alternativne liste koja se odnosi na preporuke

Teme / pitanja kojima se rukovodi prilikom sprovođenja pregleda potrošnje

- Ciljevi mera politika u oblasti koje su pokrivena pregledom potrošnje. Koherentnost ciljeva individualnih instrumenata. Povezanost prema društvenim potrebama
- Delotvornost intervencije putem mera politika
 - Da li programi postižu svoje ciljeve?
 - Na koji način se regulatornim okruženjem, dizajnom programa, itd. utiče na delotvornost?
 - Kako regulatorno okruženje, dizajn programa itd. utiče na postizanje delotvornosti?
 - Alternativna rešenja?
 - Interaktivnost programa i neželjene posledice?
 - Informacijski nedostaci?
- Efikasnost intervencije putem mera politika
 - Mogu li ciljevi biti postignuti po najnižem trošku – koje su alternative?
 - Na koji način se regulatornim okruženjem, dizajnom programa, interaktivnošću, itd. utiče na efikasnost?
 - Informacijski nedostaci?
- Preporuke: ponovna alokacija sredstava i/ili dizajna programa, (jednostavne) popravke regulatornog okvira
 - fokusiranje na praktičnu implementaciju preporuka

Trenutna faza i izgledi

- Tekuće sprovedene pilot aktivnosti pregleda potrošnje:
 - Instrumenti podrške za porodice sa niskim primanjima (Svetska banka ovde igra važnu ulogu)
 - Intervencije u vezi politike smeštaja (uz podršku OECD-a)
- Pilot aktivnosti trebaju da budu završene u nekoliko narednih nedelja
- Traženje potencijalnih mogućnosti ponovne alokacije sredstava unutar oblasti; ne razmatraju se scenariji smanjenja rashoda
- Izgledi za budućnost:
 - Deo budžetskog procesa – preporuke koje vode ka odlukama u vezi budžetskih alokacija
 - Tematsko sprovedeni pregledi koji pokrivaju većinu budžetskih rashoda u 4-godišnjem ciklusu

Naučene lekcije

- Važnost političke podrške
- Ograničenost kapaciteta – analitička stručnost MF i resornih ministarstava
- Mentalni sklop u javnoj upravi (teškoće u procenjivanju sopstvenih instrumenata)
- Percepcije uloge sprovođenja pregleda potrošnje u budućim odlukama u vezi potrošnje
 - novina kao karakteristika ovog instrumenta
 - praksa predlaganja zakonodavnih akata kojima se uvode novi oblici potrošnje tokom cele godine
- Često nejasna formulacija ciljeva politika u vezi specifičnih instrumenata i proširenih oblasti potrošnje
 - Izazov za sprovođenje pregleda potrošnje, ali ...
 - ... takođe i izvor dobijanja dodatne vrednosti na osnovu sprovođenja pregleda potrošnje (eksplicitna formulacija)

Izazovi i otvorena pitanja

- Osiguravanje kredibilitnosti i delotvornosti instrumenta koji se odnosi na sprovođenje pregleda potrošnje:
 - Principi vrednost za uloženi novac nasuprot principu ušteda
- Rešavanje problema destimulacije ministarstava kao jedinica potrošnje da sarađuju i dele informacije
- Kulturološki izazovi koji se odnose na javni diskurs u vezi javnih rashoda – fokus na izlazne rezultate, krajnje rezultate i delotvornost
 - Nova budžetska struktura (klasifikacija zasnovana na učincima) može da pomogne, ali neće rešiti problem

Izazovi i otvorena pitanja

- Evaluacioni sistem u resornim ministarstvima
- Formalizacija procedura sprovođenja pregleda potrošnje nasuprot fleksibilnih ad hoc rešenja
- Uloga Vrhovne revizorske institucije
- Saopštavanje rezultata političarima i javnosti

Hvala!

wojciech.paczynski@mf.gov.pl